

Спортивний клуб ВНТУ як первинна ланка організації фізкультурно-спортивної роботи

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Статтю присвячено питанням виховання всебічно розвинених фахівців, готових до високопродуктивної праці за обраною професією і захисту Батьківщини. Одним із засобів розвитку професійно-прикладної фізичної підготовки виступає активне заняття спортом за підтримки спортивного клубу. Розкрито досвід роботи Вінницького національного технічного університету у спортивно-масовій роботі, зокрема організації спортивного клубу ВНТУ. Визначено мету та завдання діяльності клубу.

Ключові слова: вуз, фізична підготовка, спорт, спортивний клуб, первинна ланка, організація.

Abstract

The article is devoted to the issues of education of fully developed specialists, ready for highly productive work in the chosen profession and protection of the Motherland. One of the means of developing professional-applied physical training is the active pursuit of sports with the support of a sports club. The experience of Vinnitsa National Technical University is disclosed in sports and mass work, in particular the organization of the sports club VNTU. The purpose and tasks of the club are defined.

Keywords: university, physical training, sports, sports club, primary link, organization.

Вступ

Безсумнівно, що фізична культура як навчальна дисципліна студентів є одним із завдань (напрямків) вищих навчальних закладів. Фізичне виховання в вузах направлено на сприяння в підготовці висококваліфікованих фахівців, їх гармонійному розвитку.

Процес навчання в вузі за дисципліною фізичного виховання передбачається рішенням наступних основних завдань:

По-перше, виховання у студентської молоді високих моральних, волевих якостей, формування готовності до високопродуктивної праці.

По-друге, збереження і зміцнення здоров'я студентів, підтримка високої працездатності протягом усього періоду навчання.

По-третє, забезпечення всебічної фізичної підготовленості студентів, реалізація професійно-прикладної фізичної підготовки з урахуванням особливостей майбутньої трудової діяльності студентів.

По-четверте, придбання студентами необхідних знань з основ теорії, методики і організації фізичного виховання і спортивного тренування.

По-п'яте, вдосконалення спортивної майстерності студентів-спортсменів; підготовка до роботи в якості громадських інструкторів, тренерів і суддів.

По-шосте, виховання у студентів потреби в регулярних заняттях фізичною культурою і спортом.

Світовий досвід показує, що створення мережі спортивних клубів є ефективним засобом оздоровлення громадян держави. Перехід України в нові економічні умови особливо негативно позначився на діяльності багатьох спортивних організацій.

Аналіз спеціальних літературних джерел свідчить про те, що сьогоденні проблеми фізвиховання у ВНЗ України вимагають нових підходів до фізичної підготовки студентської молоді. Спортивні клуби формуються як громадські організації фізичної культури і спорту, основним завданням яких є залучення студентів у позанавчальний час до фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності у вищих навчальних закладах, а також організація і проведення серед них спортивних змагань.

Результати дослідження

Сьогодні чимало українських ВНЗ різних рівнів акредитації та науковці здійснюють оптимальні пошуки організації навчального та позанавчального процесу фізичного виховання. Так, у наукових працях А.І. Драчука, С.М. Канішевського, О.С. Куца, Р.Т. Раєвського наголошується про те, що теперішня організація фізичного виховання у ВНЗ є недостатньо ефективною для підвищення рівня здоров'я, фізичної підготовленості та мотивації до систематичних занять фізичними вправами. Це завдання найбільш гостро стоїть перед вищою школою, яка є базовою ланкою підготовки здорового висококваліфікованого спеціаліста. За думкою провідних фахівців у галузі фізичного виховання, саме фізкультурні клуби та об'єднання повинні стати частиною структури освіти і спрямовуватись на розвиток здібностей, талантів, інтересів, духовних запитів і потреб у професійному визначенні.

Однією з умов організації спортивного клубу є також і наявність необхідної спортивної бази та оздоровчо-спортивного табору. В рамках спортивного клубу організована робота спортивних секцій, проводяться масові спортивні заходи, ведеться пропаганда здорового способу життя, робота з масового залучення студентів і співробітників вузу до систематичних занять фізичною культурою і спортом.

Всебічна діяльність з розвитку фізичної культури і спорту серед студентської молоді, працівників вузу та членів їх сімей здійснюється на демократичній основі, за умов відкритості та гласності, творчої ініціативи.

Спортивний клуб, як первинна ланка організації фізкультурно-спортивної роботи у позаурочний час, керується статутом (положенням), і забезпечує фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність.

У ВНТУ 1967 року був створений спортивний клуб та реорганізований 2009 року (СК ВНТУ). Засновником Спортивного клубу є Вінницький національний технічний університет. Спортивний клуб не є юридичною особою і функціонує при кафедрі фізичного виховання університету за адресою: м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95, корпус №6. Спортивний клуб не має самостійного балансу, він використовує майно, субрахунковий рахунок університету, розміщується на кафедрі фізичного виховання, здійснює свою діяльність на засадах господарського розрахунку, самофінансування, дотацій спонсорів. Діяльність СК регламентується трудовим законодавством України, інструктивними документами МОН України, Ученої ради, наказами та інструкціями, що діють в університеті. СК ВНТУ реалізує свою мету та завдання в тісній взаємодії з кафедрою фізичного виховання, профспілковими комітетами та органами студентського самоврядування на підставі залучення фінансових, матеріальних та трудових ресурсів університету. Має свою печатку та емблему із своїм найменуванням.

Основна мета СК ВНТУ – об'єднання студентів, викладачів, співробітників, їхніх дітей, інших громадян для занять фізичною культурою, спортом, оздоровлення та популяризації здорового способу життя.

Визначено основні завдання: створення відповідних умов та можливостей для задоволення різнобічних інтересів студентів, працівників та інших осіб у сфері фізичної культури і спорту; формування всебічно розвиненої особистості члена клубу засобами фізичної культури та спорту; сприяння здійсненню заходів щодо створення та зміцнення спортивної бази клубу та ефективного її використання; забезпечення виконання комплексних і цільових програм з питань фізкультурно-реабілітаційної та спортивної роботи у навчально-виховній сфері; пропаганда здорового способу життя, запровадження фізичної культури та спорту в систему навчання, роботи, побуту й відпочинку студентів і співробітників університету; використання засобів фізичної культури та спорту для професійно-прикладної підготовки студентів як майбутніх фахівців сфери виробництва; організація й проведення масових фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів, надання послуг у сфері фізичної культури і спорту; створення фізкультурно-спортивних аматорських об'єднань, секцій, команд із різних видів спорту; проведення роботи щодо спортивного вдосконалення студентів, підготовки та відрядження збірних команд ВНТУ на змагання різного рівня.

Спортивний клуб університету виконує наступні функції:

- впровадження засобів фізичної культури і спорту в навчальну і трудову діяльність, дозвілля студентів і співробітників вузу;
- пропаганда здорового способу життя та формування знань і навичок самоконтролю, заходів особистої та громадської гігієни, способів надання першої допомоги, заходів протидії розвитку шкідливих звичок;
- створення всебічних організаційно-методичних умов для занять різними формами і видами фізичної культури і спорту;

- впровадження інноваційних форм і методів фізичного виховання, з урахуванням передового досвіду і досягнень сучасної науки;
- удосконалення матеріально-технічної бази ВНЗ, її раціональне і ефективне використання;
- розробка і реалізація календарних планів масових оздоровчих, фізкультурних і спортивних заходів: різних змагань, спортивних свят, огляд-конкурсів на кращу постановку спортивно-масової роботи серед факультетів, курсів та інших підрозділів вищого навчального закладу;
- підготовка членів спортивного клубу до виконання досягнення спортивних розрядів і звань;
- робота з фізичної реабілітації студентів, які мають відхилення в стані здоров'я, організація груп ЛФК (лікувальної фізичної культури);
- організація і контроль навчально-тренувального процесу в спортивних секціях, групах, збірних командах, створення умов для зростання їх спортивної майстерності;
- надання допомоги різним дитячо-підлітковим спортивним об'єднанням, дитячо-юнацьким спортивним школам, загальноосвітнім школам, профтехучилищам, коледжам в організації масової оздоровчої, фізкультурної та спортивної роботи;
- організація та проведення літнього спортивно-оздоровчого табору «Супутник» (с. Степашки, Гайсинський район, Вінницька обл.);
- облік спортивних досягнень і рекордів вузу;
- організація спільно з органами охорони здоров'я медичного контролю за станом здоров'я членів спортивного клубу;
- розвиток самодіяльності і самоврядування в студентському спортивному русі;
- підготовка пропозиції щодо вдосконалення спортивно-масової роботи для комплексного плану соціального розвитку вузу;
- ведення діловодства, надання у відповідні організації необхідну інформацію про розвиток і стан фізичної культури і спорту у вузі.

Керівництво Спортивним клубом здійснює голова спортивного клубу ВНТУ, який затверджується наказом ректора ВНТУ. Голова СК ВНТУ підпорядковується проректору з науково-педагогічної роботи по організації виховного процесу ВНТУ та безпосередньо завідувачу кафедри фізичного виховання університету.

Діяльність СК ВНТУ є складовою частиною системи соціально-гуманітарної роботи університету. Вона є ефективною за умов реалізації основних завдань законодавчих та нормативних актів; традицій та можливостей навчального закладу щодо реалізації діяльності клубу; забезпечення пріоритетності інтересів особистості студента, що є найвищою цінністю вищих учбових закладів; орієнтації на професійний розвиток членів клубу, що сприятиме всебічному розвитку студентської молоді через інформаційний простір; органічного зв'язку зі світовою та національною історією, культурою, традиціями.

Впровадження новітніх технологій у навчально-виховний процес університету пов'язано з використанням фізкультурно-оздоровчих технологій та технологій забезпечення безпеки життєдіяльності.

Висновки

Таким чином, діяльність спортивного клубу, як первинна ланка організації фізкультурно-спортивної роботи пов'язана з адміністрацією ВНЗ, громадськими організаціями. Вона піднімає на новий рівень організаційну роль спортивного клубу і його активу, дозволяє йому і фізкультурним колективам інших навчальних закладів України ефективно вирішувати питання проведення масової фізкультурної, організаційно-пропагандистської роботи, спортивних змагань з видів спорту студентів, співробітників ВНЗ, викладацького складу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дутчак М. В. Спорт для всіх у світовому контексті / М. В. Дутчак. – Київ: НУФВСУ. – 2007. – 112 с.
2. Домашенко А. В. Організаційно-педагогічні засади системи фізичного виховання студентської молоді України: Автореф. дис. канд. наук з фіз. виховання і спорту / Домашенко А. В. - Л. : ЛДДФК, 2003. – 20 с.
3. Шепеленко Г. Деякі питання розвитку фізкультурної роботи в ВУЗах України / Г. Шепеленко // Физическое воспитание студентов творческих специальностей: Сб. науч. трудов. – Харьков: ХХПИ, 1999. – С. 36-39.
4. Масімов З. П. Студентський спортивний клуб як механізм реалізації масовості спортивного студентського руху / З. П. Масімов // Науково-методичний електронний журнал «Концепт». - 2017. - Т. 36. - С. 61-63.

5. Нечаєв В. Сучасні тенденції у розвитку фізкультурно-оздоровчих технологій / В. Нечаєв // Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. Вісник Кам'янець-Подільського нац. ун-ту ім. Івана Огієнка : зб. наук. пр. – 2010. – Вип. 3. – С. 129–132.

6. Підлісна В. Принципи здорового способу життя студентської та учнівської молоді / В. Підлісна, М. Гуска // Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. Вісник Кам'янець-Подільського нац. ун-ту ім. Івана Огієнка : зб. наук. пр. – 2010. – Вип. 3. – С. 149–153.

Тихонов Володимир Костянтинович – доцент кафедри фізичного виховання, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. E-mail: tihonovvk66@gmail.com

Tikhonov Volodymyr K. - Associate Professor of the Department of Physical Education, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsya. E-mail: tihonovvk66@gmail.com